

AAFBR: România are cea mai redusă intermediere financiară din UE; consolidarea pieței bancare continuă

România are în prezent cea mai mică dimensiune a sectorului bancar raportată la PIB atât din regiune, cât și din Uniunea Europeană, iar intermedierea financiară rămâne sub media europeană, a declarat vicepreședintele Asociației Analistilor Financiar-Bancari din România (AAFBR), Daniela Ropota, la o conferință de specialitate.

"Din punctul de vedere al activelor bancare raportate la PIB, vedem o pondere de 49,6% în prezent, ușor în scădere față de acum trei ani. Asadar, în loc să progresăm, am regresat ușor. Dacă ne uităm la alte țări din regiune, vedem că Bulgaria și Polonia au progresat ușor și putem spune că, în prezent, România are cea mai mică dimensiune a sectorului bancar ca pondere în PIB, atât la nivelul regiunii, cât și al Uniunii Europene. Am văzut un studiu pe site-ul Asociației Române a Bancilor care arată o relație foarte strânsă între intermedierea financiară și dezvoltarea economică. Bancile au un rol important în finanțarea investițiilor, a afacerilor și a locuințelor și, prin urmare, este necesar să creștem acest indicator. Ar trebui să punem și partea de incluziune financiară. Aici vedem că România a avut un progres mai important, de la 45% în 2011 la 71% în 2024, ceea ce reprezintă un avans semnificativ, de care ne bucurăm, dar, totuși, suntem sub media europeană, de 94%. Sigur că, dacă nu avem incluziune financiară, nu avem nici intermediere financiară", a spus Daniela Ropota, la conferința "Finanțe & Banci & Leasing & Piața de capital" - cu titlul generic "Sistemul financiar - motorul creșterii și stabilității", organizată de Media Uno.

Ea a menționat că pentru a avea intermediere financiară avem nevoie de dobânzi mai accesibile, de un climat economic favorabil, de educație financiară și de scăderea riscului suveran.

"Asadar, aceste vulnerabilități reprezintă totodată și niște oportunități pe viitor, având în vedere că suntem la o bază destul de redusă față de media UE. Unul din trei români are acces la produse și servicii financiare, pentru că aceasta înseamnă incluziunea financiară. Mai departe, avem o imagine de ansamblu asupra sistemului financiar, unde instituțiile de credit dețin în prezent circa 72% din total, în scădere cu aproape 10 puncte procentuale față de anul 2010. În schimb, fondurile de pensii au înregistrat un progres de aproape 13%, iar instituțiile financiare nebancare și fondurile de investiții au un ușor regres. Aceasta este o imagine din care putem extrage cel puțin trei mesaje. În primul rând, numărul instituțiilor bancare a scăzut de la 42 în 2007 până la 29 la finalul anului 2025. Al doilea mesaj ar fi că cota de piață a instituțiilor cu capital românesc a crescut de la 12% la 37%. Și aici menționăm achizițiile realizate de către Banca Transilvania, lider absolut în prezent, cu circa 21% cota de piață la nivelul anului 2024, care a absorbit mai multe bănci cu capital străin. Menționez Volksbank, Bancpost, Idea Bank și, mai recent, în 2025, OTP", a spus Daniela Ropota.

Cel de-al treilea mesaj transmis de vicepreședintele AAFBR arată că numărul sucursalelor băncilor străine a fost relativ constant pe parcursul perioadei, între șapte și zece, cu o preferință a băncilor internaționale de a avea subsidiare locale în loc de sucursale directe.

"Motivele consolidării pieței bancare tin de costurile de reglementare și de conformitate, tin practic de eficiența și, bineînțeles, de deteriorarea mediului macroeconomic, provocată de diverse episoade negative, de un nivel scăzut de intermediere și incluziune financiară și, bineînțeles, de unele decizii strategice la nivel de grup. Am preferat să vă arăt și o imagine a topului celor mai mari zece bănci, conform raportului anual din 2024 - cel pe anul 2025 încă nu este disponibil - pentru a vedea care va fi impactul tranzacțiilor din ultimii ani și, după cum vedem, va fi o concurență acerbă pentru locul al treilea, unde în prezent este CEC Bank, cu 11,3%. Cum spuneam, anul acesta a fost anunțată achiziția Raiffeisen - Garanti Bank și, cumulat, ar fi undeva la 11,2%, și mai avem și UniCredit, care

a achizitionat Alpha Bank, cu tot 11 si ceva la suta. Vom vedea anul viitor - tranzactia actuala este previzionata sa se încheie la finalul anului curent - daca acest lucru se va vedea în rapoartele BNR sau mai târziu, dar vom avea o imagine de ansamblu asupra populii. Am pus alaturat si o imagine cu institutiile de credit cu capital majoritar românesc. Vedem ca avem doua banci cu capital majoritar de stat, respectiv CEC si Exim, si sase cu capital majoritar privat", a afirmat Daniela Ropota.

Ea a mentionat ca aduce în discutie si Banca de Investitii si Dezvoltare, care este operationala începând cu 2025-2026 si are ca activitate finantarea IMM-urilor, a proiectelor de infrastructura si completarea peisajului bancar cu servicii care nu sunt acoperite.

"Câteva cuvinte despre profitabilitatea sectorului bancar. Aceasta scade usor în ultimii trei ani, dar înca este într-o zona de maxime ale ultimilor circa 17 ani. Totusi, trebuie avut în vedere ca sectorul a traversat o perioada foarte dificila între anii 2010-2014. Vedem rentabilitati negative, iar ROE, respectiv rentabilitatea capitalului propriu, a atins chiar minus 12% în 2014 si a fost nevoie de eforturi consistente pentru redresarea situatiei. Un alt aspect pe care as dori sa îl aduc în discutie este ca exista o diferenta mare între profitabilitatea bancilor mici si a celor mari. Vedem, la nivelul liniei albastre, corespunzatoare quartilei 1 a bancilor - bancile mai mici - o profitabilitate de circa 1,2% la finalul anului 2024 si au fost ani recenti când aceasta a fost chiar negativa: minus 6%, minus 4% în 2019-2020. Linia portocalie arata diferenta dintre bancile mici si bancile mari, care, la finalul anului 2024, este de 25%. Asadar, exista un decalaj semnificativ de profitabilitate între bancile mici si bancile mari. În medie, daca tinem cont de mediana sectorului bancar, ROE ar fi de 8%. As continua cu rata creditelor neperformante, care se afla la minime istorice în prezent. Aceasta a avut un nivel de 20-21% în anii 2014-2015 si a ajuns la 2,7% în prezent", a explicat Daniela Ropota

Ea a mentionat ca România se situeaza sub media UE la nivel de ROE cu un punct procentual.

"As aduce în discutie si suprataxarea mediului bancar. În octombrie 2023 a fost instituita o taxa suplimentara de 2%, pe lângă impozitul pe profit de 16%. Aceasta era estimata, la momentul respectiv, sa scada la 1% începând cu anul 2026, însa, în iulie 2025, nu numai ca nu a scazut, ci s-a dublat la 4% pentru al doilea semestru din 2025 si, respectiv, pentru tot anul 2026. Totusi, pentru bancile mici, cu o cota sub 0,2%, cota planificata a ramas la nivelul initial de 2%. Aici as mentiona ca bancile mici cu aceasta cota, conform ultimului raport disponibil, ar fi cam sapte institutii. Inclusiv sucursalele bancilor straine, sunt undeva la 18 institutii cu o cota sub 1%. Prin urmare, exista o diferenta foarte mare de profitabilitate între bancile mici si bancile mari", a mai spus vicepresedintele AAFBRI, Daniela Ropota, în cadrul conferintei "Sistemul financiar - motorul cresterii si stabilitatii", organizata de Grupul de Presa MediaUno.